

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
18.03.2019

Sak:

Regnskap for HSL-fakultetet 2019 og utvikling i avsetninger

Innstilling til vedtak

1. *Fakultetsstyret tar til regnskapet for HSL-fakultetet for 2019 til etterretning.*
2. *Fakultetsstyret ber om å bli orientert om utviklingen i 2020 gjennom tertialvise rapporter.*

Bakgrunn

Dekanen vil i denne saken gi en sammenfattet oversikt over regnskapet for fakultetet for 2019 samt utviklingen i de økonomiske avsetningene de siste årene.

UiT har stort fokus på avsetningene og følger nøye med utviklingene på fakultetene/enhetene. Bakgrunnen for dette er at universitetssektoren, heriblant UiT, over år har akkumulert store avsetninger. Kunnskapsdepartementet har stilt krav til at avsetningene blir redusert og at aktivitetsnivået er i tråd med bevilgninga. Universitetsstyret har som en oppfølging av dette vedtatt tiltak for å få ned avsetningene, og blant annet satt en øvre grense for hvor store avsetninger de enkelte enhetene kan få overført til nytt budsjettår. HSL-fakultetet er blant de enhetene som har hatt særlig store avsetninger, og har over flere år hatt fokus på å få disse ned. Dekanen vil omtale dette nærmere i gjennomgangen nedenfor.

Bevilgningsøkonomien

Vi skiller i regnskapet mellom bevilgningsøkonomien og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. Bevilgningsøkonomien omfatter aktivitet som finansieres gjennom tildelinger over statsbudsjettet, dvs. rammetildeling og eventuelle supplerende tildelinger fra KD og bevilgninger fra andre departement.

Tabell 1 på neste side viser inntekter og kostnader knyttet til bevilgningsøkonomien for regnskapsårene 2018 og 2019.

Som vi ser har fakultetet begge årene har hatt kostnader som langt har oversteget inntektene - vel 40 mill.kr. begge årene. Dette er blant annet et resultat av en bevisst strategi for å få ned avsetningene. Som vi vil komme nærmere tilbake til i avsnittet nedenfor er avsetningene nå nede på et nivå som gjør at fokuset framover må bli å oppnå en god balanse mellom inntekter og kostnader. Dette kom også til uttrykk i forbindelse med behandling av budsjettfordelingssaken for

2020 (sak FS 52/19) der fakultetsstyret i sitt vedtak forutsetter at budsjettsaken for 2021 inkluderer en plan for å bringe inntekter og utgifter i balanse.

Tabell 1 Inntekter og kostnader knyttet til bevilgningsøkonomien 2018-2019

(Tall i hele 1000 kr)		
	Regnskap 2018	Regnskap 2019
<i>Saldo-overføring fra foregående år</i>	<i>-124 103</i>	<i>-79 691</i>
Sum inntekter	-536 713	-540 286
Inntekter fra Dept	-494 510	-490 533
Netto bidrag fra BOA	-31 121	-38 669
Andre inntekter	-11 082	-11 084
Sum lønns- og driftskostnader	581 126	583 374
Lønns- og personalkostnader	467 019	479 144
Driftskostnader	114 107	104 230
Årsresultat	44 413	43 088
<i>Saldo-overføring til nytt budsjettår</i>	<i>-79 690</i>	<i>-36 603</i>

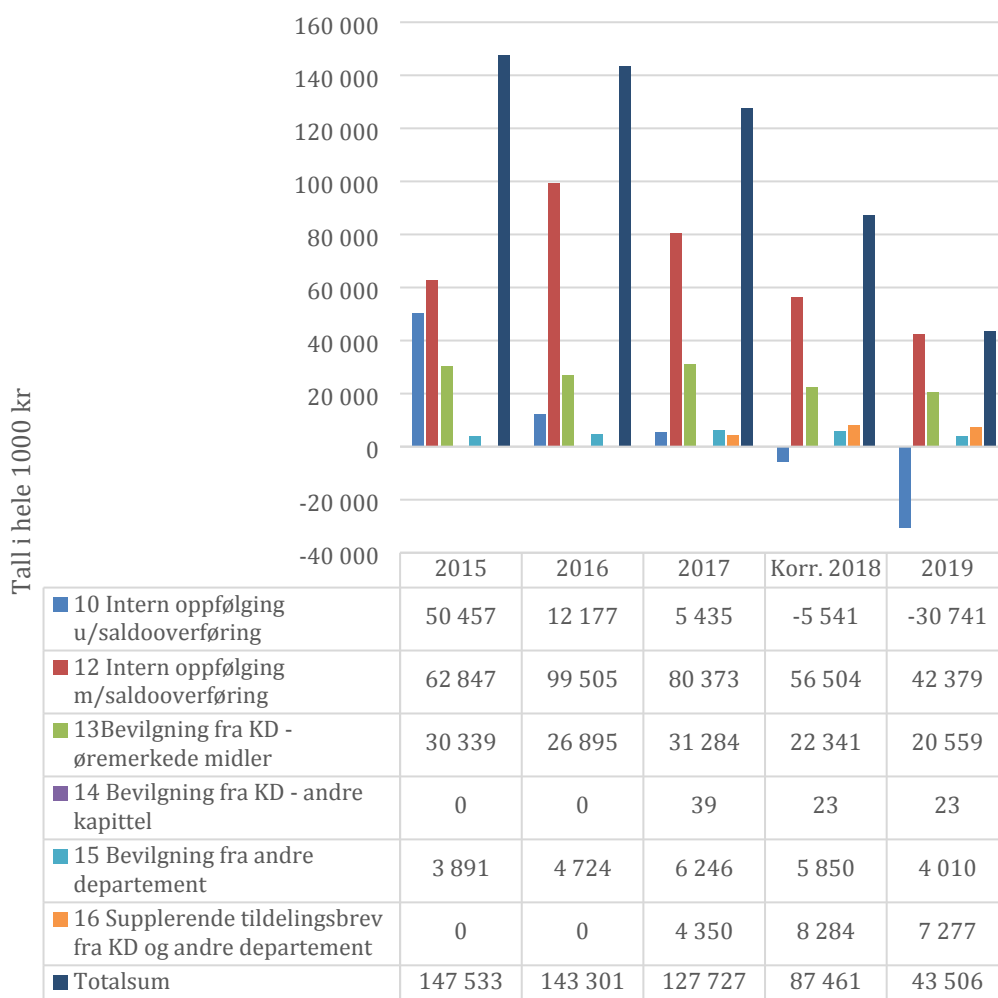
Nærmere omtale av avsetninger knyttet til bevilgningsøkonomien

Figuren på neste side viser utviklingen i de ulike typer avsetninger for bevilgningsøkonomien ved utgangen av årene 2015-2019. Minustall angir negative avsetninger. IRN og IBS er inkludert i tallene fra og med 2018. Det er noe variasjoner i hvilke posterings/ type tildelinger som tas med i de ulike rapporteringene som gjøres ved UiT. Det er årsaken til at det er forskjell i de saldoene som vises i tabellen under sammenlignet med de saldoene som fremgår av tabell 1.

Avsetningene er kategorisert i ulike «prottyper». Prottyperne angir dels hvilke bindinger som er knyttet til midlene og dels hvor midlene kommer fra. Prototype 10 omtales som «frie avsetninger» og har lite bindinger knyttet til seg. Øvrige prottyper omtales som «øremerkede avsetninger», som har større eller mindre grad av bindinger knyttet til seg. Sterkest bindinger ligger det i prottyperne 13-16 som er øremerket fra departement. Øremerkinger av prototype 12 er i all hovedsak gjort internt ved UiT/enhetene.

HSL-fakultetet hadde fra 2011 og fram mot 2016 en årlig økning i avsetninger på +/- 20 mill. kr. Fra 2013 har det vært satt i verk en rekke tiltak for å få de redusert avsetningene. Vi har sett effekten av disse tiltakene de senere årene. Fakultetet går inn i 2020 med i overkant av 40 mill. kr totalt i avsetninger – dette innebærer en reduksjon på over 100 mill. kr i løpet av de tre siste årene.

Utvikling i avsetninger bevilgningsøkonomien

UiT har samlet sett også hatt store avsetninger og Kunnskapsdepartementet har stilt krav til at avsetningene blir redusert. Universitetsstyret behandlet i 2018 egen sak om håndtering av avsetningene der det blant ble vedtatt at nivået på avsetninger skal bygges ned over en treårsperiode, og at nivået ved den enkelte enheten innen 2021 ikke skal overstige 7 % av KD-bevilgninga. Nivå som overstiger 10 % i avlagt regnskap 2019 og 7 % i avlagt regnskap 2020 vil bli omdisponert. Tabell 2 nedenfor viser utviklingen i avsetningsnivået ved HSL-fakultetet.

Tabell 2 Utvikling i avsetningsnivået¹

År	2015	2016	2017	2018	2019
KD-bevilgning i hele 1000 kr	437 503	446 735	450 820	490 960	486 431
Avsetninger prototype 10-13 i hele 1000 kr	143 642	138 577	117 092	73 304	32 197
Avsetning i % av bevilgning	32,8 %	31,0 %	26,0 %	14,9 %	6,6 %

¹ Avsetningsnivået regnes ut fra avsetninger av prototype 10-13 målt opp mot rammetildeling fra KD. Supplerende tildelinger og tildelinger fra andre departement er ikke med i beregningsgrunnlaget

Vi ser nivået er redusert fra ca. 33 % i 2015 til i underkant av 7 % i 2019. Vi har med dette nådd måltallet, og det er viktig å påse at avsetningene holdes på dette nivået eller går ytterligere ned inneværende budsjettår.

Fram til 2016 var det særlig det høye nivået på *frie midler* (prototype 10) ved HSL-fakultetet som ble trukket fram som bekymringsfull. Bildet er nå snudd, og fakultetet har i 2019 store negative avsetninger knyttet til de frie midlene – ned mot 30 mill.kr. Fakultetet har fortsatt betydelige avsetninger bundet til øremerkede tiltak, selv om disse også er betydelig redusert de siste årene. Reduksjonen har for en stor del kommet som følge av at avsetningene til rekrutteringsstillinger er redusert. Ved inngangen til 2017 hadde fakultetet mer enn 60 mill. kr i avsetninger øremerket rekrutteringsstillinger. Ved utgangen av 2019 er avsetningene redusert til i underkant av 20 mill.kr. Avsetningene til rekrutteringsstillinger utgjør dermed ca. 1/3 av de øremerkede avsetningene ved utgangen av fjoråret. Slik situasjonen nå har utviklet seg, er det grunn til å vurdere hvor sterke bindinger som er knyttet til de øvrige 2/3, og om noe av disse midlene kan fristilles. Dekanen vil i denne sammenhengen peke på noe av årsaken til reduksjonen i avsetningene de siste årene kommer som følge av reelle merforbruk ved flere av instituttene/enhetene. Mange av enhetene har en presset økonomi, jf. egen orienteringssak med gjennomgang av økonomien ved enhetene, samtidig som det er betydelige midler satt av til ulike øremerkede tiltak. Dekanen vil derfor henstille enhetene om nøye å vurdere hvorvidt noe av de øremerkede avsetningene kan fristilles bidra til en mer balansert økonomi. I den grad midlene fortsatt er bundne til konkrete forpliktelser er det viktig å få gjennomført tiltakene for å unngå at avsetninger akkumuleres.

Dekanen anser det som viktig å intensivere arbeidet med langtidsbudsjettering (med særlig vekt på bemanningsplanlegging) framover med siktemål å oppnå budsjettbalanse og samtidig opparbeide rom for strategiske prioriteringer innenfor de økonomiske rammene som fakultetet rår over. Det er også viktig at de tiltak som iverksettes ikke gir varige kostnadsøkninger som binder opp budsjettmidler som fakultetet ikke har. Det vil være svært uheldig dersom fakultetet havner i en situasjon med store negative avsetninger som gir lite handlingsrom.

Dekanen vil også presisere at det er viktig med god økonomioppfølging gjennom året, ved blant annet jevnlig (tertialvise) økonomirapporter og god dialog mellom fakultetet og enhetene. På den måten vil en lettere kunne korrigere kursen dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til planlagt budsjett.

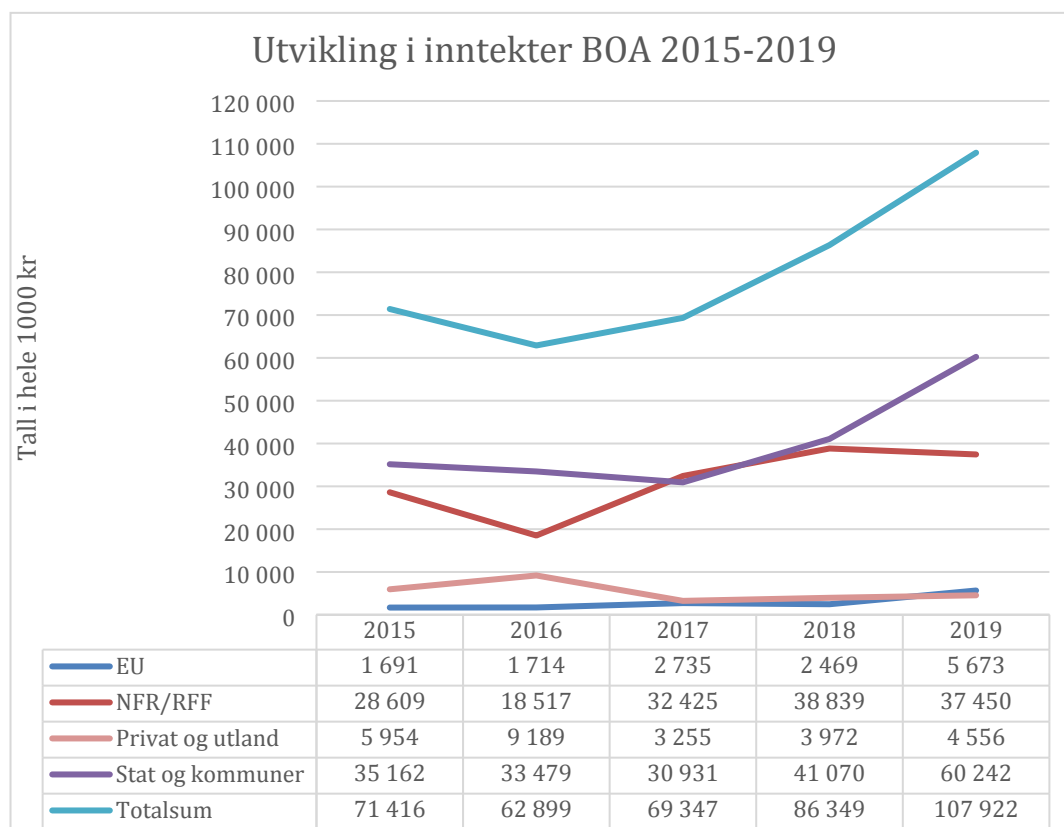
Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)²

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet omfatter all virksomhet som ikke er fullfinansiert over universitetets grunnbevilgning (bevilgningsfinansiert virksomhet), men som helt eller delvis er finansiert av ekstern oppdragsgiver/bidragssyter. Med virksomhet menes forskning, undervisning, utredningsarbeid og andre oppgaver som universitetet ut fra sitt formål skal utføre.

Vi så av regnskapstallene over at BOA har bidratt til en styrking av bevilgningsøkonomien med om lag 38 mill. kroner i 2019 – dette i form av dekningsbidrag og lønnsrefusjoner for ansatte ved HSL som er frikjøpt for å bidra med arbeidsinnsats i prosjekter.

² = aktivitet med ekstern finansiering

Grafen under viser utviklingen i total BOA-omsetning i løpet av den siste femårsperioden.

UiT har i sin strategi fram mot 2022 et uttalt mål om å øke finansieringa fra eksterne kilder. HSL-fakultetet har fulgt dette opp gjennom konkretisering av handlinger/virkemidler i fakultetets vedtatte årsplaner.

Fra 2016 har fakultetet hatt en betydelig økning i den samlede eksterne finansieringa - rundt 70 %. En del av økninga i 2018 kan tilskrives at IRN og IBS er inkludert i tallene fra og med 2018 (utgjør ca. 6,6 mill. kr av den totale økninga på kr 16 mill. kr i 2018). Den største økninga i 2018-2019 er knyttet til statlig/kommunal finansiering som har sammenheng med nasjonal satsing på etter- og videreutdanning innenfor lærer-/barnehagelærerutdanning ved ILP. Også prosjekter med finansiering fra Norges forskningsråd har hatt en markant økning i 2017-2018.

Målsettinga for UiT er at BOA skal utgjøre 25 % av UiTs totale inntekter, mens nivå i 2019 var 18 %. Nivået på HSL-fakultetet lå omtrent på samme nivå i 2019, dvs. 18 %.

Vi tar også med en tabell som viser avsetninger knyttet til BOA siste femårsperiode:

Tabell 3 Avsetninger BOA 2015-2019

År	2015	2016	2017	2018	2019
Beløp i 1000 kr	31 106	20 269	22 351	28 586	30 480
I % av inntekt	44 %	32 %	32 %	33 %	28 %

Også for BOA vil det være et mål å få ned avsetningene og balansere inntekter og kostnader i størst mulig grad. Men her er det likevel oftere at vi får finansiering ett år som også kan gjelde for neste år. Dette må tas med i betraktning.

Sonni Olsen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur